

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที ผู้วิจัยใคร่นำเสนอการสรุปการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบัน
วิชาการทีโอที

1.1.2 เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน
ของสถาบันวิชาการทีโอที

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที ในปี พ.ศ. 2547 – 2549 มีประชากรทั้งสิ้น 272 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกระบวนการ
สร้างเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ มี 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) เกี่ยวกับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความสำเร็จในการจัดหลักสูตรความปลอดภัย
ในการทำงาน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – ended) ข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน

วิธีสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรม
2. การสร้างแบบสอบถาม ตามแนวคิดในข้อ 1
3. การทดสอบหาความตรง
4. การทดสอบความเที่ยง
5. สร้างแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือ ออกจากส่วนจัดการอบรม สถาบันวิชาการที่โอที เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามไปยังพนักงานภายในองค์กร เดือน สิงหาคม 2550

2. ทำการนำส่งแบบสอบถามไปยังต้นสังกัด โดยส่งไปตามสายงาน

3. ผู้วิจัยติดตามผลการตอบแบบสอบถาม โดยทางโทรศัพท์ และให้ส่งแบบสอบถามมายังสถาบันวิชาการที่โอที โดยส่งมาตามสายงาน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรจำนวน 272 ฉบับ ได้รับกลับมาทั้งสิ้น 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.2.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหา

1.3 ผลการวิจัย พบว่า

1.3.1 การศึกษาการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการที่โอที

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ประกอบไปด้วยด้านนโยบายการฝึกอบรม และด้านการจัดการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง สำหรับด้านการจัดการฝึกอบรม เรื่องที่มีการจัดการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทคนิคการฝึกอบรม ความสามารถของวิทยากร สถานที่ฝึกอบรม สื่อโสตทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์การฝึกอบรม

1.3.2 การศึกษาความสำเร็จในการจัดการหลักสูตร ความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที

ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที โดยรวมในระดับมาก ทั้งด้าน การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.3.3 ข้อเสนอแนะ ได้แก่ อุปสรรคในการทำงานให้ความปลอดภัยไม่มีและ บางอย่างเบิกไม่ได้ รองลงมา ควรมีการจัดอบรมทุกปี /บ่อยขึ้น ควรเน้นในเรื่องการปฏิบัติให้มากขึ้น โดยการสาธิตการแสดงของจริง หรือไปดูงานนอกสถานที่

2. อภิปรายผล

จากการศึกษา ความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอทีมีประเด็นที่จะอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 การจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที ผลจากการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านนโยบายการฝึกอบรม ในภาพรวม พบว่ามีการจัดการ อยู่ในระดับปานกลางบริษัทควรมีการกำหนดให้พนักงานทุกคนต้องผ่านการอบรมหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานตามที่กฎหมายกำหนด และฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะ ควรสนับสนุนอุปสรรคในการทำงานให้ความปลอดภัยแก่พนักงานหลังการฝึกอบรม รวมทั้ง ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน ทั้งนี้เป็นเพราะ นโยบายการฝึกอบรมที่ดี ทำให้การฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพนักงานทุกระดับ ดังนั้นควรที่จะจัดฝึกอบรมให้กับพนักงานอย่างน้อยคนละ 2 หลักสูตรต่อปี เพื่อรองรับพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรม เข้าฝึกอบรมหลักสูตรขั้นสูงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีดา จิตกวิน (2543 : 3) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ควร ให้ความรู้พนักงานโดยวิธี ประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม และ จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยและกระตุ้นจิตสำนึกพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สีดา หอมคลุ้มเดช(2544 : 75) ที่ศึกษา เรื่องการศึกษาปัญหาในการจัดการฝึกอบรมและความต้องการฝึกอบรมของวิทยากรกรณีวิเคราะห์ส่วนการฝึกอบรม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พบว่า ความ ไม่ชัดเจนของนโยบายทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายเป็นข้อปัญหาอยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเกิดจากการจัดหลักสูตรของส่วนการฝึกอบรมจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และยังสอดคล้องกับ สิริวรรณ อยู่สุข (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงาน

ฝึกอบรมสถาบันการศุลกากรสำนักบริหารและพัฒนาบุคคล กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการฝึกอบรมผู้ชำนาญการศุลกากร ประจำปีงบประมาณ 2547 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านนโยบายการฝึกอบรม อยู่ระดับที่ค่อนข้างเหมาะสม

2.1.2 ด้านการจัดการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมมีการจัดการอยู่ในระดับปานกลางเรื่องที่มีการจัดการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทคนิคการฝึกอบรม ในเรื่อง ความสามารถของวิทยากร สถานที่ฝึกอบรม และสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์การฝึกอบรม ทั้งนี้เป็นเพราะความสามารถของวิทยากรในการถ่ายทอดทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่เรียนและวิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานและมีทักษะในการสอนตลอดจนมีการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมที่ดี สำหรับการจัดการสถานที่ฝึกอบรม ห้องอบรม มีแสงสว่าง และการถ่ายเทอากาศที่ดี โต๊ะ เก้าอี้ แข็งแรงและแน่นหนา ด้านสื่อโสตทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์การฝึกอบรม มีการเตรียมการเป็นอย่างดี เพียงพอกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการที่มีสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกให้แก่วิทยากรและจัดสถานที่ฝึกอบรมอย่างเหมาะสมนั้น เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมต้องมีความรู้ในเรื่องการจัดการฝึกอบรม จึงจะทำให้การจัดการฝึกอบรมประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร อาวะกุล (2540 : 187-191) กล่าวว่าองค์ประกอบที่นับว่าเป็นส่วนสำคัญในการฝึกอบรม ประกอบด้วย วิทยากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถในการสอน ให้การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรมสภาพแวดล้อมที่ดูใจ และยังสอดคล้องกับ สิริวรรณ อยู่สุข (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานฝึกอบรมสถาบันการศุลกากร สำนักบริหารและพัฒนาบุคคล กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการฝึกอบรมผู้ชำนาญการศุลกากร ประจำปีงบประมาณ 2547 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านกระบวนการจัดฝึกอบรมอยู่ระดับที่ค่อนข้างเหมาะสม และเห็นว่า การฝึกอบรมมีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

1) ด้านการเตรียมการก่อนฝึกอบรม

(1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาจากส่วนงานต้นสังกัดส่งรายชื่อมายังส่วนจัดการอบรม ให้จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานในเขตนครหลวงที่ 4 เท่านั้นในปี พ.ศ. 2547 — พ.ศ.2549 ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางท่านที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมตามสายงานมีเพียงไม่กี่ท่าน ทำให้การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติจริง เพราะบางท่านเข้าฝึกอบรมเพื่อให้ได้ความรู้ ไม่ได้ไปปฏิบัติงานจริง ดังที่ วิจิตร อาวะกุล (2540 : 187-191) กล่าวว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต้องมีการคัดเลือกผู้ที่มีความจำเป็น มีความสนใจ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ เป็น

ประโยชน์ต่อองค์กร จัดกลุ่มในระดับเดียวกัน ประเภทเดียวกัน

(2) เนื้อหาหลักสูตร พบว่า โดยรวม มีการจัดการอยู่ในระดับปาน

กลาง การฝึกปฏิบัติในระหว่างการอบรม หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน มีความจำเป็นต่อการทำความเข้าใจ ในเนื้อหาหลักสูตร มีการจัดการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นความสำคัญในการฝึกปฏิบัติ เพราะได้นำไปใช้ในการทำงานจริง ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยในการทำงาน ขณะปฏิบัติงานสำหรับข้อวัตถุประสงค์หลักสูตรตรงกับความต้องการของท่าน และ รายละเอียดเนื้อหา(ภาคทฤษฎี) ของการฝึกอบรม มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เป็นเพราะ เนื้อหา (ภาคทฤษฎี) ควรเพิ่มหัวข้อวิชาอันตรายแฝงมาแนะนำเสนอให้ทราบ เพื่อจะทำให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ธารทอง กุลวงศ์วิทย์ (2545 : 57) ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานกลาง พบว่า ความพึงพอใจด้านหลักสูตรและเนื้อหาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดในหลักสูตรของการฝึกอบรมโดยเน้นวิธีการบรรยายและกลับมีความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้นในหลักสูตรที่มีภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับสุปราณี บุญเรืองรุ่งธนา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบทหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เนื้อหาวิชาของหลักสูตรครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ ชมพร โล่หวัชรินทร์ (2541 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินผลความสำเร็จของการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน : ศึกษากรณีผู้เข้ารับการฝึกอบรมระดับฝีมือรุ่นที่ 3/2541 ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานกลาง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ผลการศึกษาพบว่า ความเหมาะสมด้านเนื้อหาหลักสูตร ผู้เข้ารับการฝึกมีความเห็นว่ามีเหมาะสมร้อยละ 63.3 ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง

(3) ระยะเวลาในการฝึกอบรม พบว่า มีการจัดการอยู่ในระดับ

ปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านช่าง(ตอนนอก) และหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านช่าง(ตอนใน) มีเพียงภาคทฤษฎี 2 วัน ไม่มีการฝึกปฏิบัติ เนื่องจากส่วนงานต้นสังกัดทำบันทึกขอให้มีการฝึกอบรมเพียง 2 วันเนื่องจากไม่มีพนักงานทำงานด้านช่าง ให้บริการกับผู้เช่า อาจทำให้เกิดความเสียหายได้ สำหรับหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านสายตอนนอก ระยะเวลา 4 วัน มีฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ มงคล แก้วสถิตย์วงศ์ (2545 : 119) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพด้านการสอน

วิชา ทฤษฎี สำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับอุดมศึกษา ที่พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ ช่วงเวลาการฝึกอบรม ภาคปฏิบัติ และยังสอดคล้องกับชมพรวรรณ โล่ห์วัชรินทร์ (2541 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินผลความสำเร็จของการจัดการการฝึกอบรมหลักสูตรระยะระดับฝีมือแรงงาน : ศึกษากรณีผู้เข้ารับการฝึกอบรมระดับฝีมือรุ่นที่ 3/2541 ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานกลาง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมพบว่าความเหมาะสมด้านระยะเวลาการฝึก ผู้เข้ารับการฝึกมีความเห็นว่ามีเหมาะสมร้อยละ 73.9 ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง

2) ด้านการดำเนินการระหว่างการฝึกอบรม

(1) เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม พบว่า มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม คอยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดระยะเวลาฝึกอบรม ทั้งนี้เป็นเพราะ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในหลักสูตร ความปลอดภัยในการทำงานมีเพียง 1 คน แต่รับผิดชอบหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถอยู่ดูแลอำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมได้ สอดคล้องกับนักรบ ระวีการณ์ (2540 : 27-30) ได้กล่าวถึงปัญหาของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ว่าเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่เพียงพอต้องทำงานหนัก และเจ้าหน้าที่ต้องทำหน้าที่ทั้งด้านวิชาการ เช่น ทำโครงการ ทำหลักสูตร ทำประเมินผล และงานด้านบริหาร ซึ่งปริมาณงานมากเกินไป

3) ด้านการดำเนินหลังการฝึกอบรม

(1) การประเมินผล พบว่า โดยรวม มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้เพราะ หลังการฝึกอบรมในช่วงวันสุดท้ายของการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางท่านไม่ได้ทดสอบหลังการฝึกอบรม และบางท่านอยู่ไม่ครบเกณฑ์ในระยะเวลาที่เข้ารับการฝึกอบรมทำให้ข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งข้อมูลจากการประเมินผลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถทำให้การจัดการฝึกอบรมในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตร การวางแผน และพัฒนาการจัดการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังที่ DeSimone and Werner (2006 : 233-235) กล่าวว่า การประเมินผลการฝึกอบรม เป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม และข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น อันเกี่ยวเนื่องกับข้อเท็จจริง เช่น ความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อความสำเร็จในการฝึกอบรม การเก็บข้อมูลต้องเป็นไปอย่างถูกต้องแม่นยำ เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้ มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในเรื่องการจัดฝึกอบรมทั้งกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจการอบรมบรรลุตตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การหาจุดดี และจุดด้อยในการฝึกอบรม การคำนวณต้นทุนในการฝึกอบรม การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม การวางแผนการตลาด และยังเป็นสิ่งที่ช่วยผู้บริหารในการ

ตัดสินใจ และสอดคล้องกับ ชารทอง กุลวงษ์วิทย์ (2545 : 60) ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานกลาง ที่พบว่า ควรมีการประเมินผลหลังการอบรมทุกครั้ง โดยในช่วงสุดท้ายของการฝึกอบรมอาจเป็นช่วงบ่ายหรือ 1 ชั่วโมงก่อนการปิดอบรม จัดให้เป็นเวลาของการทบทวนซักถาม และตอบแบบสอบถามการประเมินผล เพื่อผู้เข้ารับการอบรมจะได้มีเวลาใคร่ครวญอย่างเพียงพอในการตอบแบบสอบถาม อันทำให้การประเมินผลเป็นที่น่าสนใจและสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงต่อไปได้

(2) การติดตามผล พบว่า มีการติดตามผลการฝึกอบรมไปยังส่วนงานต้นสังกัด อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ส่วนจัดการฝึกอบรม สถาบันวิชาการทีโอที ได้ทำบันทึกแบบสอบถามการติดตามผลไปยังผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้บังคับบัญชาหลังการฝึกอบรมประมาณ 6 เดือน เพื่อติดตามผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่า ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้หรือไม่ถ้าใช้ปฏิบัติงานได้ดีแล้ว ควรพัฒนาหลักสูตรในระดับสูงยิ่งขึ้นต่อไป แต่ส่วนจัดการฝึกอบรมได้รับบันทึกการติดตามผลตอบกลับมาไม่ครบ และข้อมูลที่ได้มา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางท่านไม่ได้นำความรู้ที่ใช้ไปปฏิบัติงานเนื่องจาก ย้ายงานไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่ได้เกี่ยวกับด้านช่าง ดังที่ วิจิตร อาวะกุล (2540 : 240) ได้กล่าวว่า การติดตามผลการฝึกอบรมถือเป็นกิจกรรมสุดท้ายของการฝึกอบรม มักจะทำภายหลังจากการฝึกอบรม ผู้อบรมได้กลับไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนแล้วระหว่าง 4-6 เดือน เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน และทราบผลที่ออกมา และสอดคล้องกับนักรบ ระวังการณ์ และคณะ (2539 : 12-17) กล่าวว่า การติดตามผลการอบรมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะหาจุดเด่น จุดด้อยของโครงการ และถือว่าการประเมินผลซ้ำอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำผลมาพิจารณาตัดสินว่าโครงการนั้น หรือหลักสูตรนั้นควรจัดดำเนินการต่อไป หรือควรปรับปรุงและพัฒนาไปในลักษณะใด และยังสอดคล้องกับฉลอง มาปรีดา (2538: 92) กล่าวว่า การติดตามผลมีวิธี ดังนี้

1. ไปเยี่ยมเยียนยังที่ทำงานแล้วถามสิ่งที่ต้องการทราบ
2. ใช้แบบสอบถามส่งไปยังผู้ที่เข้ารับการอบรม
3. สอบถามจากผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรม
4. สดับตรับฟังข่าวคราวของผู้เข้ารับการอบรมจากผู้รู้จักหรือจากเพื่อน

ร่วมงานของผู้นั้น

2.2 ความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที พบว่าในภาพรวม มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกอบรมในหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำ

ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ รายงานสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2550 มีพนักงานประสบอันตรายเนื่องจากการปฏิบัติงานให้กับ ทีโอที ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 51 ราย ในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 37 ราย แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน พนักงานมีจำนวนอุบัติเหตุลดลง การเสี่ยงภัยจากการทำงานน้อยลง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.2.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในอันตรายจากการทำงานใกล้สายไฟฟ้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องอันตรายและการป้องกันในการทำงาน ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความสูญเสียจากอุบัติเหตุและสาเหตุของอุบัติเหตุ ทั้งนี้เป็นเพราะ พนักงานด้านช่างส่วนใหญ่ที่มาฝึกอบรมเป็นพนักงานด้านสายตอนนอกและพนักงานด้านช่างตอนใน ที่หน่วยงานต้นสังกัดเล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องอันตรายจากการทำงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการทำงาน ได้เสนอรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมายังสถาบันวิชาการทีโอทีเพื่อให้จัดการฝึกอบรม หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านสายตอนนอก และด้านช่างตอนในให้กับพนักงานที่มีความเสี่ยงในเรื่องความไม่ปลอดภัยในการทำงาน และมีเพียง 2 เรื่อง คือ ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปฐมพยาบาล และ ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายความปลอดภัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านสายตอนนอก มีฝึกปฏิบัติในเรื่องปฐมพยาบาล การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ และความปลอดภัยในการใช้งานยานพาหนะ ส่วนหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านช่าง(ตอนนอก) และ หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านช่าง(ตอนใน) ไม่มีการฝึกปฏิบัติ การที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจเรื่องการปฐมพยาบาลและกฎหมายความปลอดภัย ควรจัดฝึกอบรมในหลักสูตรการปฐมพยาบาล และ กฎหมายความปลอดภัย เพิ่มเติม จะทำให้การเกิดอุบัติเหตุลดลง

2.2.2 ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะ หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีจิตสำนึกในการระมัดระวังในการทำงานมากขึ้น โดยการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในที่ทำงาน และในชีวิตประจำวัน โดยเผยแพร่ความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงานที่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมอีกด้วย ทำให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น ดังที่ ปรีดา จิตกวิน (2543 : 2) กล่าวว่าแนวทางการดำเนินการให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ควรให้ความรู้พนักงานโดยวิธี ประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม และ จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยและกระตุ้นจิตสำนึกพนักงาน สอดคล้องกับ สิริวรรณ อยู่สุข (2549 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานฝึกอบรมสถาบันการศุลกากรสำนักบริหารและพัฒนาศุลกากร กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ศึกษา

เฉพาะกรณีโครงการฝึกอบรมผู้ชำนาญการศุลกากร ผลวิจัยพบว่า การฝึกอบรมมีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน รวมถึงสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปถ่ายทอดและให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานอื่นได้ค่อนข้างมาก สอดคล้องกับภิกิวิทย์ หล้าไพล่ (2543: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตรการศึกษานักเรียนนายอำเภอ พบว่าในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ส่วนใหญ่เห็นว่าทุกหมวดวิชาสามารถนำไปใช้ได้มาก เช่น ให้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการทำงาน ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมาก สอดคล้องกับ อรวรรณ ดวงจันทร์ (2542 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง ความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการให้การปรึกษาผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย สำหรับวิทยากร สังกัดกรมสุขภาพจิตภาพรวมของ ความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการให้การปรึกษาผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย ผลการวิจัยพบว่า ประสบผลสำเร็จใน 2 ด้าน ค่อนข้างสูง คือ ด้านที่หนึ่ง การนำความรู้ไปใช้ในการขยายผลเป็นวิทยากร และด้านที่สอง การนำคู่มือฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในงานวิทยากร และยังสอดคล้องกับอัจฉรา ทศนบำรุง (2538: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ พบว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานได้มาก และเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของตนได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ด้านนโยบายการฝึกอบรม สถาบันวิชาการทีโอที ควรส่งเสริมให้จัดฝึกอบรมหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ทุกปี ตามที่กฎหมายกำหนด และมีการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะโดยการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน และควรสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำงานให้ความปลอดภัยแก่พนักงาน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ทำให้เกิดการสูญเสีย และอุบัติเหตุลดลง

3.1.2 ด้านการจัดการฝึกอบรม มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ควรมีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ทำงานในด้านช่างตอนนอก และช่างตอนใน เข้ารับการฝึกอบรมตรงกับหลักสูตรที่ต้องการ โดยพิจารณาจากหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก เช่น หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานด้านช่าง(ตอนนอก) คัดเฉพาะช่างตอนนอกเข้ารับการฝึกอบรมเท่านั้น เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน

2) เนื้อหาหลักสูตร ควรเพิ่มหัวข้อการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้การฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากขึ้น โดยเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ หรือไปดูงานนอกสถานที่บ้าง

3) ควรมีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมอย่างน้อย 2 คน คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสังเกตการณ์หลักสูตรเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้โครงการฝึกอบรมประสบความสำเร็จในเรื่องการจัดการหลักสูตร

4) ควรจัดฝึกอบรมในหลักสูตรการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และ กฎหมายความปลอดภัยเพิ่มเติม จะทำให้การเกิดอุบัติเหตุลดลง

5) ควรมีการชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินผลว่ามีอะไรบ้าง เช่น มีการให้คะแนนจากการฝึกปฏิบัติ หรือคะแนนจากเวลาเข้ารับการฝึกอบรมแจกใบประเมินผล ตั้งแต่วันแรกที่ฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ประเมินการประเมินผล หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว

6) ควรมีการติดตามผล โดยการสุ่มออกไปที่หน่วยงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อติดตามผลหลังการฝึกอบรม และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตรในครั้งต่อไป

3.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประสบปัญหาดังต่อไปนี้

3.2.1 ปัญหาเรื่องประชากรจำนวน 272 คน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม บางท่านได้ย้ายสังกัดจากในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ไปประจำอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยได้หาข้อมูลรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระบบของสถาบันวิชาการทีโอที และส่งแบบสอบถามไปตามสายงาน ตามรายชื่อประชากรที่เข้าฝึกอบรมในปีพ.ศ. 2547 – 2549 เท่านั้น

3.2.2 ปัญหาเรื่องระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเริ่มส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งไปตามสายงาน ดันสังกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกท่าน ในระหว่างวันที่ 2 - 20 กรกฎาคม 2550 และได้รับกลับคืนมาทั้งหมดในวันที่ 21 กันยายน 2550 สาเหตุที่ได้รับคืนช้า เนื่องจากบางหน่วยงาน มีรายชื่ออยู่ที่ดันสังกัด แต่ผู้เข้ารับการอบรมอยู่ตามเขตกรุงเทพและปริมณฑล มีการขยับตัว การย้ายงานไปอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ครบทั้งหมดเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ จึงทำให้ใช้เวลานานพอสมควรในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสำเร็จในการจัดการหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ของสถาบันวิชาการทีโอที เท่านั้น ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรของหน่วยงานฝึกอบรมอื่น ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการหลักสูตร การวางแผนประจำปี ของหน่วยงานฝึกอบรมต่าง ๆ

3.3.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
หลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานของ สถาบันวิชาการทีโอที ควรมีการศึกษาในกลุ่มผู้บริหาร
วิทยากร และเจ้าหน้าที่ที่ฝึกอบรม เพื่อประเมินผลและติดตามผล การดำเนินงานทั้งในส่วนของผู้บริหาร วิทยากร และเจ้าหน้าที่ที่ฝึกอบรมเพื่อนำไปพัฒนาการจัดฝึกอบรม ในครั้งต่อไป